

णानि भवन्ति । मनसो ऽसांनिध्यात् । परोक्षे लिङित्यन्तापङ्गवे च (ein Vārttika) । परोक्षे लिङित्यन्तापङ्गवे चेति वक्तव्यम् । Beispiele aus der KĀÇIKĀ: कलिङ्गेषु स्थितो ऽसि । नाहं कलिङ्गाञ्जगाम (ich bin nie nach Kālīṅga gekommen) । दक्षिणापथं प्रविष्टो ऽसि । नाहं दक्षिणापथं प्रविवेश ।

- 5 कृशशब्दोर्लङ् च । ११६ । Wenn कृ und शब्द dabei stehen, kann auch das Imperfectum gesetzt werden. Beispiele aus dem MAHĀBH.: इति कृकरोत् । इति कृ चकार । शब्दकरोत् । शब्दचकार ।

- प्रश्ने चासन्नकाले । ११७ । Dieselben zwei Tempora können auch in der Frage gesetzt werden, wenn es sich um eine eben vergangene Zeit handelt. KĀÇIKĀ: क-
10 शित्कं चित्पृच्छति । अगच्छदेवदत्तः । जगाम देवदत्तः । अयजदेवदत्तः । इयज देवदत्तः । प्रश्न इति किम् । जगाम देवदत्तः । आसन्नकाल इति किम् । भवत्तं पृच्छामि । जघान कंसं किल वासुदेवः ।

लट् स्मे । ११८ । In Verbindung mit स्म wird das Präsens gesetzt. Beispiel aus dem MAHĀBH.: धर्मेण स्म कुरवो युध्यन्ते ।

- 15 अपरोक्षे च । ११९ । Auch dann, wenn man selbst dabei gewesen ist. KĀÇIKĀ: अपरोक्षे च भूतानद्यतने ऽर्थे वर्तमानाद्वातोः स्म उपपदे लट्प्रत्ययो भवति । एवं स्म पिता ब्रवीति । इति स्मोपाध्यायः कथयति ।

- ननौ पृष्टप्रतिवचने । १२० । Bei ननु steht (trotz der Vergangenheit) das Präsens, wenn auf eine Frage geantwortet wird. KĀÇIKĀ: अनद्यतने (111) परोक्ष (115) इति निवृत्तम् । भूतसामान्ये विधिरयम् । ननुशब्द उपपदे प्रश्नपूर्वके प्रतिवचने भूते ऽर्थे लट्प्रत्ययो भवति । लुङो (110) उपवादः । अकार्षीः कटं देवदत्त । ननु करोमि भोः । अवोचस्तत्र किं चिदेवदत्त । ननु ब्रवीमि भोः । पृष्टप्रतिवचन इति किम् । नन्वकार्षीन्माणावकः ।

- नन्वोर्विभाषा । १२१ । Bei न und नु nach Belieben (Präsens oder Aorist). KĀÇIKĀ: भूत इत्येव । नशब्दे नुशब्दे चोपपदे पृष्टप्रतिवचने विभाषा लट्प्रत्ययो भवति भूते । अकार्षीः कटं देवदत्त । न करोमि भोः । नाकार्षम् । अहं नु करोमि । अहं न्वकार्षम् ।

- पुरि लुङ् चास्मे । १२२ । Bei पुरा ohne स्म kann auch der Aorist gesetzt werden. KĀÇIKĀ: अनद्यतनग्रहणमिह मण्डूकप्लुत्यानुवर्तते (aus 111) । पुराशब्द उपपदे स्मशब्दवर्जिते भूतानद्यतने ऽर्थे विभाषा लुङ्प्रत्ययो भवति लट् च । ताभ्यां मुक्ते पक्षे यथाविषयमन्ये ऽपि प्रत्यया भवन्ति । वसन्तीह पुरा क्वात्ताः । अवात्सुरिह पुरा क्वात्ताः । अवसन्निह पुरा क्वात्ताः । ऊषुरिह पुरा क्वात्ताः । अस्म इति किम् । नलेन स्म पुराधीयते । Das MAHĀBH. führt nur für das Präsens und den Aorist Beispiele an: रथेनायं पुरा याति । रथेनायं पुरायासीत् । Ebendasselbst wird für die Allmacht des स्म, das auch über कृ und